

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 26 yanvar 2019-eu il № 7 (2324) Qiyməti 30 qəpik

Ön xətdən reportaj

“Qəhrəmanlıq səhifələri yazacağıq”

"N" hərbi hissəsindəyik. Hava hələ tam işıqlaşmayıb. Böyük çilla burada da özünü göstərir, hava sazaqdır. Meh əsir. Əraziyalal bir sükut çökiib. Bir azdan sükut pozulur və hərbçilərimizin günün nizam qaydalarına uyğun olaraq növbəti xidmət günüň başlayır..."

Zabit Anar Cavadov söhbətinə Prezident, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin ordumuzun 100 illiyinə həsr olunmuş möhtəşəm paradda çıxışı zamanı səsləndirdiyi fikirlərlə başlıyır: "Ordu quruculuğu bizim üçün ən başlıca, ən prioritet məsələdir. Bu da təbiiidir. Çünkü biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Müharibə həle bitmeyib. Müharibənin birinci mərhəlesi başa çatıb. Bütün əsas vezifemiz ölkəmizin ərazi bütövlüğünü bərpa etməkdir." Biz də istenilən an Ali Baş Komandanın döyüş əmriనe hazırlıq. Şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığı yüksək səviyyədədir. 2016-ci ilin aprelində erməni hərbi qüvvələrinin silahlı təxribatlarına cavab olaraq ordumuzun əks-hükum əməliyyatı təsdiq etdi ki, Azərbaycan Ordusu düşmən işgalində olan torpaqlarının azad edilməsinə, dövlətinin ərazi bütövlüğünün təmin olunmasına hər an hazırdır. Aprel döyüşlərinin məglubiyətində alıqları ağır psixoloji təsirdən çıxa bilməyen ermənilər yaxşı başa düşməlidirlər ki, işğal altında saxladıqları torpaqlarımızdan gec-tez çıxmalarıdır".

- Beli, bu tarixi, milli köklərə bağlılığı da yaşıdan xalqımızın qəhrəman, vətənpərvər övladlarıdır, - deyirəm.

Ön xəttə - gecə-gündüz Vətənimizi qoruyan əsgərlərimizlə görüşməyə tələsirik.

Qış fəsl olmasına baxma-yaraq bu il bu yerlərə hələ qar yağımayıb. Düşünürəm, yəqin qış özünü kiçik cilləyə saxlaysıb. Yol boyu sıralanmış kənd evləri görünür. Sakinlər gözə dəymir. Bu sakitliyi, bu arxa-yınıgli, bu əmin-amanlığı onla-

ra bəxş edən Azərbaycan Ordusudur. Onlar ordumuza, hərbçilərimizə güvənir. "Yaşasın, gecəli-gündüzlü Vətən torpağının keşiyini çəkən Azərbaycan Ordusu!", - deyirlər. Şəhidlərimizin müqəddəs ruhu dolaşan bu torpaqların müdafiəsində dağ vüqarlı Vətən oğulları mübariz dayanıblar.

Aprel döyüşlərindən sonra yağışlı-yağmurlu bir payız gündənə Qarabağdaydım - gecənin qatı qaranlığının şəfəqə ən yaxın olduğu yerde... Yenə də həmin yerdəyəm. Ümidliyəm ki, çox keçməz, bu Mübariz ruhlu igidlərimizin sayesində bir gün birbaşa Şuşadan Qələbəye aparan yolun davamıdır.

gün uzaqda deyil.

Bizi posta aparan maşın asfalt yoldan daşlı-kəsəklə, sonra da torpaq yola çıxır. Bu yolun sonu müqəddəs Vətən torpağının bir parçası olan səngərlərdir. O səngərlər ordumuzun müvəqqəti dayanacaq yeri, qələbəye aparan yolun davamıdır.

(Ardı 4-cü səhifədə)

"İran-Azərbaycan əlaqələri gələcəkdə daha da genişlənəcək"

İran regionda sabitliyin daha da möhkəmlənməsi üçün Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll olunmasına kömək göstərməyə hazırlırdır. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözləri İranın Azərbaycandakı səfiri Cavad Cahangirzadə Mehr agentliyinə müsahibəsində deyib.

Səfir Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin İran tərəfindən tanındığını bildirərək iki qonşu və dost ölkə arasındakı münasibətlərin inkişaf mərhələsində olduğunu diqqətə çatdırıb.

Qeyd olunub ki, iki dövlət arasındaki ticarət dövriyyəsi 2017-ci ildə 16 faiz, 2018-ci ildə isə 73 faiz artıb. Beynəlxalq əhəmiyyət daşıyan birgə nəqliyyat laiyələri üzərində iş aparılır. Ötən il İran Prezidenti Həsən Ruhaninin Azərbaycana etdiyi rəsmi səfər də çox uğurlu oldu. Qarşılıqlı əməkdaşlıq haqqında bir sıra sənədlər imzalandı və onların icrasına başlanıb. Ötən il, həmçinin İranın rəbitə və informasiya texnologiyaları naziri, təhlükəsizlik naziri, sərhəd qoşunlarının komandanı və digər rəsmi şəxslər Azərbaycana səfərlər ediblər. Bütün səfərlər zamanı aparılan danışıqlar səmərəli olub və qarşılıqlı razılışma ilə nəticələnib. Bunları nəzərə alaraq demək olar ki, bu gün İran-Azərbaycan münasibətləri inkişaf mərhələsini yaşayır və gələcəkdə daha da genişlənəcək.

Azərbaycan ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələləri müzakirə olunub

Yanvarın 23-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının ölkəmizdə yeni təyin olunan fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Həməd bin Abdulla bin Səud bin Xudeyr ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, diplomatı yeni təyinatı ilə bağlı təbrik edən nazir Azərbaycan ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında əlaqələrin genişləndirilməsində dövlət başçılarının dostluq münasibətlərinin mühüm rol oynadığını xüsusi vurgulayıb.

Müdafiə naziri Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlliində Səudiyyə Ərəbistanın daim Azərbaycanın haqlı və ədalətli mövqeyini

ni dəstəklədiyinə görə qonağa minnətdarlığını bildirib.

General-polkovnik Zakir Hesənov ölkələrimiz arasın-

da hərbi əməkdaşlığın cari vəziyyətinə toxunaraq Azərbaycanın Səudiyyə Ərəbistanında hərbi attaşeliyinin təsis edildiyini, iki ölkə arasında hərbi sahədə sazişin hazırlanlığını və Azərbaycan Müdafiaə Nazirliyinin yüksək nümayəndə heyətinin Ər-Riyadada rəsmi səfərinin planlaşdırıldığını qeyd edib.

Səfir də öz növbəsində bildirib ki, Səudiyyə Ərəbistanı Azərbaycanı özüne dost və qardaş dövlət sayır, elecə də ölkələrimiz arasında hərbi sahədə əməkdaşlığı böyük önəm verir.

Diplomat bəyan edib ki, Səudiyyə Ərəbistanı Ermənistanın təcavüzkar siyasetini qətiyyətə pisləyir və ölkəsi Azərbaycanın haqq işində daim onun yanındadır.

Səfir ölkəmizdə fəaliyyəti dövründə Azərbaycan ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında münasibətlərin daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində səylərini əsirgəməyəcəyini bildirib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

25 yanvar 2019-cu il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası İcevan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Bala Cəfəli kəndində, Berd rayonunun Çinari kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağdam kəndində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyər, Ağdam rayonunun Şixlar, Şirvanlı, Sarıcalı, Mərzili, Füzuli rayonunun Qərvənd, Horadız, Cəbrayıl rayonunun Nüzgar kəndləri yaxınlığında, hemçinin Goranboy, Tərtər və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Azərbaycan sülhməramlılarının bir qrupu Əfqanistana yola salınıb

NATO-nun "Qətiyyətli Dəstək" missiyasının tərkibində fəaliyyət göstərmək məqsədilə Azərbaycan Ordusunun bir qrup sülhməramlı plana uyğun olaraq rotasiya qaydasında Əfqanistana yola salınıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan Ordusunun Əfqanistandakı sülhməramlı missiyası 2002-ci il noyabrın 20-dən başlayıb.

Hazırda Azərbaycan Ordusunun 120 hərbi qulluqçusu, 2 hərbi həkimi və 6 qərargah zabiti olmaqla Əfqanistandakı missiyada iştirak edir.

Azərbaycan sülhməramlıları Cənubi Sudana yola düşüb

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan Ordusunun iki zabiti BMT-nin mandati altında həyata keçirilən sülhməramlı missiyada hərbi müşahidəçi qismində iştirak etmək üçün Cənubi Sudana göndərilib.

Qeyd edək ki, keçən il noyabrın 30-da Silahlı Qüvvələrin 4 nəfərdən ibarət hərbi heyətinin BMT-nin sülhməramlı missiyasının (UNMISS) komandanlığı altında Cənubi Sudan Respublikasında yerləşdirilməsinə və missiyada iştirak etməsinə razılıq verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərarı qəbul olunub.

Nümunəvi xidmət

Vətən müdafiəçisi olmaqla qürur duyuram

"N" hərbi hissəsində manqa komandiri müdətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu cavuş İlham İbrahimov haqqında həm komandirləri, həm də tabeliyindəki əsgərlər xoş sözlər dedilər. İlham həyatını orduya, Vətənin müdafiəsinə həsr edənlərdəndir. Hərb sənətinə maraqlı hələ məktəb yaşlarından formalaşıb.

İlham dedi ki, orta məktəbdə oxuyarkən bir dəfə sinif yoldaşı ilə aralarında narazılıq olub. Bu səhəbə atama çatdı. Məktəbə çağırıldılar. Düzdür, sinifdə heç nə deməsə də, mənə görə utandığını hiss edə bildim. Evə gələndə məni çağırıldı və dedi: "Oğul o uşaq sabah səninlə birlikdə səngərde dayanacaq. Onunla əsgər yoldaşı olacaq, canınızı bir-birinə əmanət edəcəksiniz. Gücünüzü öz dostunuzun yox, düşmənimiz üzərində sınağınız. Birlikdə sınağın və birlilikdə qalıb gəlin."

Cavuş İlham İbrahimov neçə ildir ki, xidmətdədir. Əsgəri xidmətdə də ön xətdə hərbi hissəsində olub. "Məktəbi bitirən də tələsirdim xidmət üçün. Əsgərliyim müddətində özümə dostlar qazandım. Həmin səngər dostlarımla hələ də danişıram. Həmçinin ön xətdə xidmət edən insan məsuliyyə-

ti daha dərindən dərk edir. Müddətli xidməti başa vurduqdan sonra ordu sıralarına qayıtdım. Yenə on xətdə xidmətdəyəm. Manqa komandiri olaraq ərazi bütövlüyüümüz uğrunda döyüslərə hazırlam. Yenidən hərbi xidmətə qayıtmalı, Vətənin müdafiəçisi olmaqla qürur duyuram."

Çavuş İlham İbrahimov haqqında tabeliyindəki əsgərlər də xoş sözlər dedilər. Əsgər El-məddin Abdullayev:

- Xidmətimi başa vurmağıma az qalır. Ailəmin, sevdiklərimin yanında olmayı çox istəsim də, silahdaşlarımı tərk etmək istəmirəm. Manqa komandırımı, onun mənə öyrədiklərini heç vaxt unutmayaçam. Çünkü o bize təkcə silahların sırlarını yox, həyatı necə yaşaması, Vətənin hər şeydən çox sevməyi, onun uğrunda canımızı belə əsirgəməməyi öyrədib. Əsl vətənpərv necə olmalıdır? - sualına heç çəkinmədən "Manqa

komandırı kimi" cavabını verirəm.

Əsgər Zaur Qəribov:

- Biz hər birimiz ondan örnək alırıq. O bizə ilk gündən böyük qardaş qayğısı ilə yanaşıb, problemlərimizlə məraqlanıb. Manqa komandırının simasında bütün komandirlərimizə minnətdarıq ki, bizi hərbin sırlarını öyrədirlər. Torpağa candan bağlı olan belə hərbçilərlə Ali Baş Komandanın əmr verdiyi gün qanımızın son damlasına qədər vuruşmağa hazırlıq."

Çavuş İlham İbrahimov haqqında eşitdiyimiz xoş sözlər bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan Ordusunda hər bir gənc Vətənə şərəflə xidmət edir. Bu gənclik öz nümunəvi xidməti ilə deyil, tez zəmanda Ali Baş Komandanın əmri ilə torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəklər.

**Baş leytenant
Məhəmməd NƏSİRLİ,
"Azərbaycan Ordusu"**

İyirmi beş il əvvəl Ulu Öndərin xeyir-duası ilə cəbhəyə yollanan hərbi hissə bu gün də Vətənin keşiyindədir

Hərbi hissənin ilk döyüscülərindən olan Müdafiə Nazirliyinin zabiti, Əməkdar incəsənet xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdçüsü, polkovnik Abdulla Qurbanı ötən 25 illik tarixlə bağlı fikirlərini AZERTAC ilə bələdib.

Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında ən böyük xidmətlərindən biri də ölkəmizin müdafiə qüdrətinin dəha da möhkəmlənməsinə, müasir mütəşəkkil Azərbaycan Ordusunun yaradılmasına bəxş etdiyi misisiz töhfələrdir. Xalqımız haqlı olaraq Ulu Öndəri həm də müasir Azərbaycan Ordusunun qurucusu, memarı kimi dəyərləndirir. Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin ordu quruculuğu siyasetinin bu gün Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsindən böyük qürur duyur.

Heydər Əliyevin cəbhə bölgəsində, təlim meydانlarında, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində hərbi qulluqçularla coxsayılı görüşləri heç vaxt unudulmur. Ulu Öndərin şəxsi heyət qarşısında çıxışları bu gün də aktualdır və hər birimizi işğal altındakı torpaqlarımızı azad etməkla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün mübarizəyə hazır olmağa çağırır. Yaxşı yadımdadır, 1994-cü il yanvarın 24-də Ali Baş Komandan Heydər Əliyev yeni yaranmış hərbi hissəni cəbhəyə yola salmaq üçün təlim mərkəzinə gəlmışdı. Bu, o vaxtlar idi ki, hərb tariximizə "Horadız əməliyyatı" kimi düşmüş ugurlu döyüslərdən sonra düşmən yeni qüvvələrlə komplektəşdirilərək hücumu keçir, tərəfimdən azad edilən 22 yaşayış məntəqəsini yenidən ələ keçirmək, verdikləri çoxlu itkilerin əvəzini çıxməq istəyirdi. Cəbhədə döyüslər səngimək bilmirdi. Düşmən bütün istiqamətlərdə fəallaşmışdı. Döyüşən hissələrə kömək üçün yeni qüvvələr göndərilməli idi. Zəngilan'dan çıxarılmış hərbi hissənin bazasında yaradılan və xüsusi təlim keçmiş qüvvələrlə komplektəşdirilən yeni hərbi hissə artıq yola düşməyə hazır idi. Yolasalma mərasimində Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan Heydər Əliyevin şəxsən iştirak edəcəyi xəbəri hamida böyük ruh yüksəkliliyi yaratmışdı. Həmin gün xalqımızın dahi oğlu, yenilmez sərkərdəmiz Heydər Əliyev cəbhə bölgəsinə yola düşəcək Vətən oğullarına qələbe uğurları arzuladı, respublikamızın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün son damla qanlarıナdak vuruşacaqlarına and içən hərbi qulluqçulara xeyir-dua verərək dedi: "Mən

sizə, əziz zabitlər, əsgərlər, məhz sizə arxalanıram, sizə güvenirəm. Əminəm ki, siz də, sizin kimi minlərlə Azərbaycan əsgəri, zabiti də bir nəfərək ayağa qalxıb, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü müdafiə edəcəklər. İnanıram ki, siz gedib cəbhədəki qəhrəman döyüscülərimizin sıralarına qoşulacaq, işgal olunmuş Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsi üçün hünər, qəhrəmanlıq göstərəcəksiniz. Mən sizə uğurlar dileyirəm. Sizi xeyir-dua ilə yola salıram... Bilin ki, sizin hər birinizin arxanızda böyük Azərbaycan ölkəsi durmuşdur. Bilin ki, hər biriniz öz doğma Vətəninizi, öz ananızı, atanızı, bacınızı, qardaşınızı müdafiə etmək üçün ordu sıralarına gəlmisiniz ve indi də cəbhəyə yola düşürsünüz. Bilin ki, sizin her bir ugurlu addiminiz Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinə və ərazi bütövlüyünə kömək edəcəkdir. Bilin ki, ümumi qələbəmiz sizin hər birinizin fealiyyətindən, qəhrəmanlığından asılıdır..."

Hərbi hissənin şəxsi heyəti adından çıxış edən zabit Nizami Bayramov isə əminlikle bildirmişdi ki, Vətənin də günündə silahı sarılmış biz Azərbaycan övladları işğal olunmuş torpaqlarımızı azad etməyinə geri dönməyəcəyik. Şəhid olmuş qardaş və bacılarımın intiqamını almaq, torpaqlarımızı işğaldan azad etmək üçün cəbhəyə yola düşürük. Biz Prezidentimizə verdiyimiz sözə və şəhidlərimizin ruhuna içdiyimiz anda sadıq qalaraq, son damla qanımıza qədər vuruşacaq, təlim zəmanı əldə etdiyimiz hərbi biliklərin sayəsində düşmənin murdar ayığını müqəddəs torpaqlarımızdan kəsəcək, qəsəbkarların laylıqli cəzasını verəcəyik.

Ümummilli Liderimizdən xeyir-dua alaraq cəbhəyə yola düşən hər bir əsgər və zabitimiz həm çətin, həm də şərəflə və müqəddəs bir tapşırığı yerinə yetirməli olduğunu yaxşı biliirdi. İlk döyüşlər Füzuli rayonunun Horadız qəsəbəsi yaxınlığında oldu. Düşmən igid döyüscülərimizin gücü qarşısında itkilərə məruz qaldı. Şiravi Hüseynov Aydın Zakir oğlu (Bakı) bir tankı, şiravi Kərimov Vüqar Muxtar oğlu isə (Kürdəmir) piyadaların döyüş maşını məhv etdi. Əsgərlərdən Şəhniyar Məmmədov (Tovuz), Vüqar Nəsirov (Lerik), Valeh Paşayev (Bakı), Malik Gözəlov (Lənkəran), Şahin Quliyev (Balakən), Elşad Quliyev (Quba) və başqaları əsl qəhrəmanlıq nümunələri göstərdilər. Altı gün davam edən siddətli döyüşlər zamanı Sakit Aslanov (Şəki), Kamal Səmədov (Şamaxı)

Müdafiə Nazirliyinin "N" hərbi hissəsi 25 il öncə - 1994-cü il yanvarın 24-də xalqımızın ümummilli lideri, əbədiyyaşar Ali Baş Komandan Heydər Əliyevin xeyir-duası ilə təlim mərkəzindən birbaşa cəbhəyə yola salınb. Füzuli, Cəbrayıl istiqamətlərində ilk ugurlu döyüş əməliyyatlarına qatılan hərbi hissə sonralar Murovdag bölgəsində saxtaya, əvvələ sinə gərərək düşmən hücumlarının dəf edilməsində, Vətən torpaqlarının müdafiəsində, eləcə də 1994-cü ilin oktyabrında dövlət çevrilişi cəhdlərinin qarşısının alınmasında xüsusi fərqlənib. Ulu Öndərin etimadını şərəflə xiadətləri ilə doğruldub.

xi), Taleh Əliyev (Ağcabədi), Fariz Hüseynov (Neftçala), Qəzənfer Vəliyev (Zəngilan), Cümşüd Muradov (Zəngilan) Əbülfət Əlimirzəyev (Zəngilan) şəhidlik zirvəsinə ucalıldılar. Lakin döyüşçülər ruhdan düşmədlər. Onlar yaxşı bilirdilər ki, qələbə qurban-sız olmaz.

Fəvrəlin 11-də Füzuli strateji yolunun düşməndən təmizləməsi və Mehdiilər kəndindən keçib Ləletəpə yüksəkliyinin alınması, eləcə də Cocuq Mərcanlı kəndinin azad edilməsi uğrunda hücum əməliyyatlarında da Ulu Öndərin xeyir-duası ilə cəbhəyə yola salınbı hərbi hissənin döyüşçüləri fərqləndilər. Bu döyüşde pulemyotçu əsgər Elnur Axundov düşmənin "Qaz-66" markalı iki avtomobilini və həmin avtomashında olan 60-dan çox canlı qüvvəsini məhv etdi. Fəvrəlin 15-də Cocuq Mərcanlı kəndi azad edildi. Canlı qüvvə və texnika səridan xeyli itki və rən düşmən geri çəkilməyə məcbur oldu.

Fəvrəlin 24-də hərbi hissə Füzuli-Cəbrayıl istiqamətindən çıxırlarlaq Murovdagda göndərilər. Murovdagda vəziyyət çox acınacaqlı idi. Müdafiə üçün heç bir siğınacaq hazırlanmamış,

vacib olan bir çox mühəndis-is-tehkm qurğuları hələ də tikilib istifadəyə verilməmişdi və ərzaq-geyim təminatında bir çox nöqsanlar mövcud idi. Ordu quruculuğunda ciddi islahatların aparılması baxmayaraq, hələ də bir çox vəzifeli mülki məmurlar ordunun fealiyyətine müdaxilə edir və hətta dövlət çevrilişinə belə cəhd göstərildilər. Buna baxmayaraq, hərbi hissəmizin şəxsi heyəti Murovdagın keşyində ayıq-sayıq durmağı, düşmən texribatlarının qarşısını almağı özlərinə şərəfli vəzifə bilir və andlarına sadıq qalmağa çalışırdılar.

Ömər və Güzgü zirvələri uğrunda döyüşlərdə şəxsi heyət əsl fedakarlıqlar göstərdi. Muro-

vun sərt şaxtasına, düşmənin isə mövgələrimizi intensiv atəşə tutmasına rəğmən, Murovdag ididləri postlarını tərk etmədilər. Onlar yaxşı bilirdilər ki, Gəncənin taleyi məhz Murovdagın etibarlı müdafiəsindən çox asılıdır. Mayor Telman Haqverdiyev, kapitan Cavad İsmayılov, keşfiyatçı əsgər Elgün İsmayılov, sıraşı Mehman Hacıyev döyüşlərde şəxsi rəşadət nümunələri göstərərək şəhid oldular. Zabit Əliyar Babakıyev ağır yaralanmasına, əllərini don vurmasına baxmayaraq, neçə-neçə yaralını döyüş meydanından çıxardı. Otuz dörd nəfər yaralı və don vurmuş hərbçimizi ölümün pəncəsindən xilas edən böyük komandirinin müavini, baş leytenant Yaşar Abdullayevin həyat yolu Murovdagın qarlı aşırılarında başa çatdı. Yaşar Abdullayev alım idi. Onun 17 ixtirasından keçmiş Sovetlər İttifaqının hərbi aviasiyasında geniş istifadə olunur. Uzun müddət Rusiya və Azərbaycan Milli Elmlər akademiyalarının Foto-Elektronika İnstitutunda işləmişdi. Heydər Əliyevin xalqa müraciətdən sonra o da könüllü olaraq döyüslərə yollanmışdır.

Mən əsgər kimi xidmətə başladığım bu hərbi hissədə tez-tez olur, şəxsi heyətlə görüşür, döyüş mövgələrinə qalxaraq onları xidmət şəraitləri ilə xaxından tanış oluram. Şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığı yüksək səviyyədədir. Ən müasir silah-sursat, hərbi texnika və digər zəruri avadanlıqlarla təmin olunub. Geyim, ərzaq təminatı və digər sosial məsələlər tam həlli tapıb. Hərbi qulluqçuların ixtisas hazırlığı, peşəkarlıqlarının yüksəldilməsi dəqiq mərkezindədir. Hər bir hərbi qulluqçu böyük vətənpərvərlik hissə ilə yaşıyır və torpaqlarımızın işğaldan tezliklə azad olunaçağına əmindir.

Şəhidlər unudulmur, onların xatırı ezip tutulur, döyüslərdə sağlamlıqlarını itirənlər, mühərbi iştirakçılarına hər cür qayğı göstərilir. Əsgər valideynləri və ictimaiyyət nümayəndələri ənənəvi "Açıq qapı" günü tədbirlərindən xoş təessüratlarla ayrırlar. Azərbaycan əsgəri Heydər Əliyevin ideyalarına həmişə sadıqdır və Ulu Öndərin ordu quruculuğu siyasetini uğurla davam etdirən Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun sıralarında Vətənə xidmətdən böyük qürur duyur.

Oəhrəmanlıq ulduzlar ki-
mi daim əlçatmazlarda par-
lamış. Vətən dediyin tor-
paqlar üçün heç düşünmə-
dən yanar odlara atılmaq-
dır, dönməməkdir. Oəhrə-
manlıq ölmürlər. Onların
getdiyi yol vətənsevərlik yo-
luđu. Belə ömür yaşayan-
lardan biri də general-ma-
yor Həzi Aslanovdur.

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinə adını qızıl hərflərle hekk etmiş iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları general-majoru Həzi Aslanovun anim gününə həsr olunmuş "Qəhrəmanlıq və cəsarət nümunəsi Həzi" adlı tədbir keçirildi.

Tədbirdə hərbi hissələrin zabit ve əsgərləri, ictimaiyyətin nümayəndələri və kütłəvi informasiya vasitələrinin əməkdaşları iştirak etdilər.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin, iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları general-majoru Həzi Aslanovun və Azərbaycanın erazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Hərb Tarixi Muzeyinin rəisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizzəyagə Qənizadə tədbiri açaraq

Həzi Aslanovun qəhrəmanlıqla dolu həyat yolu hər bir vətəndaş üçün nümunədir

bildirdi ki, Azərbaycan xalqının qəhrəman övladı, Böyük Vətən mühəribəsinin əfsanəvi sərkərdələrindən biri Həzi Aslanovun qəhrəmanlıqla dolu həyat ve döyüş yolu Vətəninin azadlığı uğrunda vuruşan hər bir vətəndaş üçün nümunədir. "Mühəribənin ilk günlərində od-alov içərisinə atılan qəhrəman həmyerlimiz komandanlığında etdiyi tank briqadası ilə birlikdə neçə-neçə şəhərin faşistlərən azad olunmasında feal iştirak etmiş, orden və medalara layiq görülmüşdür....".

Ehtiyatda olan polkovnik

Həzi Aslanovun xidmətlərinə danişaraq faşizm üzərində tarixi Qələbənin qazanılmasında göstərdiyi qəhrəmanlıqları ilə yaddaşlarda iz qoyan, Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda düşmənle mübarizə aparan Sovet İttifaqı Qəhrəmanının xalqımız tərəfindən hər zaman qırur və hörmətlə yad ediləcəyini, onun adının və şəxsi döyüş yolunun gələcək nəsillər üçün hər zaman əsl vətənpərvərlik nümunəsi olacağını vurğuladı, məruzəsini ümummilli lider Heydər Əliyevin Həzi Aslanov

haqqında dediyi "Həzi Aslanov öz qəhrəmanlıq, cəsurluq nümunələri ilə Azərbaycan xalqını dünyada tanıtmış bir şəxsiyyətdir. Həm döyüşçü, həm sərkərdə, general, həm de vətənpərvər bir insan, Vətəninə sədaqətlə son nəfəsinə qədər döyüşmiş, həlak olmuş, həmvətənimiz Həzi Aslanov bizim üçün daim əziz olub və gələcək nəsillər üçün də əziz olacaqdır" kelamlarıyla bitirdi.

Muzeyin elmi işçisi Gülnar Beşirova çıxışında vurğuladı ki, Azərbaycan hərbi əməliy-

yat meydanına çevrilməsə də, mühəribənin əvvəlində axırınladək feal iştirak edib. "Azərbaycanın bütün maddi və mənəvi sərvətləri, insan qüvvəsi faşizmə qarşı mühəribəyə cəlb edilib. Mühəribə ölkəmizdən çox uzaq şimal-qərb regionlarında başlansa da, dünya ağalığına can atan Hitler neft Bakısını zəbt etməyi özünün əsas məqsədlərindən biri hesab edirdi. Düşmənin hərbi hissələrinin 1942-ci ilin avqustun sonunda Şimali Qafqaza çatması və Qroznı neft rayonunun faşist ordusu tərəfindən zəbt edilməsi Baki neftinin mühəribənin gedişində əhəmiyyətini və rolunu daha da artırdı...

Mühəribə illərində Bakıda 130-dan çox müxtəlif növdə silah və döyüş sursatı istehsal edilmişdir. Şəxsi vəsaitlərdən müdafiə fonduna 15 kq qızıl, 952 kq gümüş, 320 milyon rubl verilib. Cəbhəyə 1,6 milyondan çox zəruri mal və 125 vaqon isti geyim göndərilib. Ölkə hospitallarında cəbhədə yaralanmış 440 min nəfər müalicə olunub. Qələbənin təmin edilməsində Azərbaycanın böyük xidmətləri olmuşdur...".

Sonda tank qoşunları general-majoru Həzi Aslanovun həyat və döyüş yolundan bəhs edən sənəddi film nümayiş olundu.

**Baş leytenant
Güney TAGİYEVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

"Qəhrəmanlıq səhifələri yazacaq"

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Sürçü müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Ruslan Əhmədovun yola dərindən bələdiyi də diqqətimizdən yayılmır. Bu ərazidən olduğunu və dəfələrlə düşmənin atəşkesi pozması nəticəsində təhlükəli anlar yaşadığını söyləyen Ruslan döyüş mövqeyində maşın idare etməyin çətinliklərdən, məsuliyyətindən danışır. Xidməti vəzifəsini uğur-

lu bize örnəkdir. Onların ruhu bizi torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə çağırır". Ordunun xalqa, xalqın da ordusuna güvəndiyini deyən zabit onu da vurgulayıb ki, bizi ruhlandıran xalqla ordunun monolit birliyidir.

Zabit danişdiqca aprel döyüşlərinin iştirakçısı olmuş bir əsgərin dediyi sözləri xatırlayıram: "Ali Baş Komandanın emrini gözləyirik. Hamımız şəhid olarıq, lakin yurdum düşmənə vermərik". Ordumuzun aprel

mövqedə qırurla dayanır. Onlar Mübariz, Fərid kimi oğullarımızın qəhrəmanlığını özlərinə örnək bilirlər. Bura Vətən torpağının bir parçası olmaqla bərabər, şəhidlərimizin ruhunun doğasıdır.

Səngər boyu irəliləyirik. Əsgərlərimiz müşahidə məntəqəsində döyüş növbəsi aparırlar. Fərəh hissə keçiririk. Əsgər Axund Zeynalov müşahidə məntəqəsində düşmən mövqelərini izləyir. Axund Ali Baş Komandanımızın döyüş əmrinə hər zaman hazır olduğunu bildirir.

Döyüş növbəsi aparan əsgər Tural Əlizade: - Vətəni yağıldan qorumaq şərəfdır, - deyir. - Fəxr edirəm ki, bu gün mən də düşmənle üzbeüz mövqedə Vətənimizin keşiyində dayanılaşam. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda Ali Baş Komandanın emri ilə döyüşləre atılmağa hər an hazırlam. Xidmətimi başa vurub əzizlərinin yanına qayıdanda səngər üçün, döyüşçü yoldaşlarımla, silahdaşlarımla və komandirlərim üçün darıxacağam. Deyirlər, səngər dostluğu, səngər yoldaşlığı əbədidir.

Əsgər Mircavad Əhmədli gözünü qırpmadan, diqqətlə müşahidəsini davam etdirir. "Səngərə xidmət etməyim hər birmiz üçün şərəfdir. Mübariz İbrahimov kimi qəhrəmanlarımızın qısa, lakin şəxsi ömür yolu biz gənclərə nümunədir. Mübarizin Vətən, torpaq sevgisi, düşmənə nifreti sonsuz olub. O, şəhidlərimizin, Xocalı qurbanlarının qisasını alıb. Biz də Mübarizlərin, Fəridlərin, ümumilikdə bütün şəhidlərimizin qisasını erməni işgalçılarından almağa, torpaqlarımızı

azad etməyə hər an hazırlıq."

Söhbətimi döyüş növbəsinə yenice qayıdan əsgərlərə - Salman Cəfərov və Sadiq Nəbiyevlə davam etdirir. Oyrenim ki, Salman atıcı, Sadiq isə qumbaraatandır. Onlar təlimlərde silahların atış xüsusiyyətlərini dərinlənən mənimseyiblər. Hər iki əsgər səngər həyatı yaşamaqları ilə ferhələndiklərini deyir. Söhbətlərdə onu da bildirlər ki, hər zaman komandanlığının məsləhət və tövsiyələrini dinləyir, tapşırıqlarını vaxtında yerinə yetirirler.

"Bizi bu səngərdə bir məqsəd birləşdirir - düşməni məhv edib, onları torpaqlarımızdan qovmaq. Şuşamızı, Laçınımızı, Füzülümüzizi, Zəngilanımızı və işğal altında olan digər torpaqlarımızı azad edib, qələbəmizi birlikdə qeyd etmək arzusuz."

Leytenant Elsevər Əmirəslanov əsgər Şəhriyar Feyziyevin igidiyiindən, düşmənə döyüşdə fədakarlıq nümunələri göstərməsindən fərxi dənisi:

ger nümunəvi xidmətinə görə dəfələrlə təşəkkür alıb. Orta təhsilli dir. Hərb peşəsinə böyük marağ var. Təbəliyində olan silahın taktiki-texniki xüsusiyyətlərini, ondan istifadə qaydalarını mükəmməl bilir. Keçirilən təlimlərdə uğurlu nəticələr göstərir. Vətənimizin belə mərd oğullarının her biri qəhrəman döyüşçülerin davamçılarıdır."

Əsgərlərə baxdıqca qəlibim dağă dönür. Düşmən tərəfi müşahidə edən əsgərlərin qorxmazlığı, cəsarəti məni qürurlandıır. Onları ne düşmən güləsi, ne də atəş səsləri qorxudur. İcdiyi Hərbi anda sadıq qalıb, Vətən, torpaq uğrunda şəhid olmağa hər an hazırlıdır, Azərbaycan əsgəri! İnanıraq ki, siz hünərinizlə Azərbaycanın şanlı hərb tarixinə yeni qəhrəmanlıq səhifələri yazacaqsınız!

**Lale HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu",
fotolar
çavuş
Rəşad ƏMRƏHOVUNDUR**

la yerinə yetirdiyinə görə fəxri fərمانlara layiq görülen Ruslan onu da deyir ki, sürücünün əsas vəzifəsi istənilən hava səraitində çıxışa, döyüşə həmisişə hazır olmalı, maşınını həmisiş işlək, saz vəziyyətdə saxlamağı bacarmalıdır.

Major Seymur Abiyev bildirir ki, şəxsi heyətin döyüş ruhu, döyüş əzmi yüksəkdir. "Vətən, torpaq yoluñan canından keçən hərbçilərimizin şərəflə döyüş yo-

Qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik aşlayan ünvanlar

Xatirə və Bayraq muzeyləri bu gün yüzlərlə insanın ziyarətgahına çevrilib

Müstəqillik bizim ən böyük sərvətimizdir. Vətəni azad və məsud görmək istəyi ilə Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Almas İldırım kimi vətənpərvər ziyanları heç bir təqib və təzyiq öz yolundan döndərə bilməyib. İnsanları fədakarlıq etməyə, göz qırpmadan özünü odun-əlovun içərisinə atmağa sövg edən Vətən sevgisi olub. Vətən sevgisi bütün sevgilərin fövqündə dayanır. Xalqımızın qəhrəman övladlarının tarixən Vətənimizə olan sonsuz məhəbbəti istər yazılı ədəbiyyatda, istərsə şifahi ədəbiyyatda özüna geniş yer tapıb.

İlk dəfə 1918-ci ildə müstəqillik qazansaq da, onu qorumaq mümkün olmadı. 1991-ci ildə qazanılan müstəqilliyə əbədiyyet möhürü vuruldu. Bu müstəqilliyi qazanmaq, dönməz və əbədi etmək heç də asan başa gəlmədi. Azadlıq uğrunda geniş xalq hərəkatının bilavasitə iştirakçısı olmuş xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə yazırıdı: "Azadlıq naminə qurban gedən şəhidlərimiz bize azadlığın zəruret olduğunu ve lazımlı gələrsə, millətin bu yolda ölüme belə gedə biləcəyini sübut etdilər.

Müstəqilliyimizin ilk illerində xalqımız ölkəmizə qarşı töredilən cinayətlərə, xüsusilə də erməni təcavüzü və terrorizmə qarşı səfərbər olaraq Vətən və millet namine düşmənə qarşı ölüm-dirim mübarizəsinə qalxdı. Bu mübarizədə minlərlə igid oğul və qızlarımız şəhid oldu. Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda, torpaqlarımızın qorunmasında canlarından keçmiş şəhidlərimizin ömr yolu gənclərimizə örnəkdir. Buna görə də hər bir genç qəhrəmanlarını tanımlı, onların keçdiyi şərəflə döyüş yolundan Vətənə məhəbbəti, sədaqəti öyrənməlidir.

Şəhidlərin xatirəsinin əbədi leşdirildiyi ünvanlar qəhrəmanlıq və vətənpərvərliyin genç nəslə, gələcək nəsilləre aşınması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Belə ünvanlardan biri də 1997-ci ildə Naxçıvan şəhərində yaradılan Xatirə muzeyidir. Muzey 2015-ci ildən öz fealiyyətini daha uyğun bir ərazi - Şəhidlər xiyabanının yaxınlığında yeni binada davam etdirir. 2000-ə qədər eksponat olan muzeydə XIX əsrin sonlarından XXI əsrin əvvəllerinədək ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında töredikləri qanlı cinayətləri, soyqırımları eks etdirən sənəd və materiallar, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canından keçmiş Vətən oğullarının fotosəkilləri və şəx-

si eşyaları nümayiş etdirilir.

Eksponatlar içerisinde fotoslar üstünlük təşkil edir. Ele mahiyyət də bu fotolardadır. Hər fotodan düşmən qəzəb hissi ilə köklənmiş və müqəddəs amal uğrunda canını fəda etmiş Vətən oğlunun baxışları boyanır. İnsanın qəlbini qırur hissi ilə dolur. Adları dilimizdə iftixarla səslənir: Vaqif Əhmədov, İmamverdi Hacıyev, Hidayət Əbdülhəsənov, İlqar Musayev...

Cəbhədə göstərdiyi şücaətə görə Naxçıvan torpağının yetirməsi olan 8 nəfər Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layıq görüllüb. Kərim Kərimov, Əmirəslan Əliyev, Səyavuş Həsənov, Əli Memmedov, İbrahim Memmedov, Yusif Mir-

misi atıb, 500-ə yaxın evi, məktəb binalarını, ictimai-inzibati binaları, sosial obyektləri dağıdıb. Həmin illerdə muxtar respublikamızın hər yerindən, həmçinin ölkəmizin 14 rayonundan Sədərəyə kömək gəlib. Döyüslərdə 109 nəfər şəhid olub ki, onların 52 nəfəri rayonun yetirməsidir. Sədərək uğrunda gedən döyüslərdə Naxçıvan ilk şəhidlərini verib: İdris Məmmədov, Abbasəli Nəzərəliyev, Məhərrəm Seyidov, Mirhəşim Seyidov, Etibar Əhmədov, Məmməd Məmmədov əsl vətənpərvərlik örnəklər. Bu gün Vətən oğullarının xatirəsi muzeydə eksponatlar vasitəsilə qorunub saxlanılır və qəhrəmanlıqları təbliğ edilir. Muzeyin dəyəri eksponatlarından biri də 1990-ci ildə çəkilib: Sədərəkde könüllülərdən ibarət özünümüdafə dəstəsi.

Qəhrəmanlıq zirvəsinə yüksələn şəhidlərimizin əksəriyyəti çox gəncdir və insan onların Vətən sevgisinə, sözün həqiqi mənasında, qibət edir! Bu zirvəye yol ancaq Vətəni, torpağı, milləti canından çox sevməkdən keçir. Onlar bu sevgi ilə də adalarını Vətənimizin, dövlətimizin tarixinə qızıl hərflərle yazdırmaq şərəfinə nail ola biliblər.

Xalqımız böyük bir qəhrəmanlıq tarixinə malikdir. Bu gün Azərbaycan qüdrətli orduyu sahibdir. Müasir hərbi tex-

bi potensialının yüksək səviyə olduğunu bildirən ölkə başçısı İlham Əliyev 1990-ci illər belə xarakterizə edir: "1990-ci illərin əvvəllərində Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Naxçıvanlılar öz diyarını qoruya bildiler, düşməni yerine oturdular".

Müasir dövr tarixini eks etdirən eksponatlar sıralarında 1990-ci ildə şəhid olan həmşerilərimizin fotoğaları və xatire əşyaları üstünlük təşkil edir. Sədərək uğrunda gedən döyüslərdə oğullarımız şücaət göstərmış, sinəsini sıpar etmiş, düşməni layiqli cavabını vermişdir. Muzey eksponatları sanki dil açıb həmin tarixi bu gün də tamaşaçıya nəqəl edir.

Muzeydə açıq və distant dərslerin keçirilməsi də bir ənənə halını alıb. Ələlxüsə da tarixi günlərdə muzey bir məktəb rolunu oynayır, yurda bağlılıq, vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq gənc nəslə aşılanır.

Bu gün şəhərimizin ən yüksək zirvəsində üçüncü bayraqımız qürurla dalğalanır. Bura

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin "Naxçıvan şəhərində Dövlət Bayraqı Meydanı və Muzeyinin yaradılması haqqında" 2014-cü il 22 avqust tarixli Sərəncamına əsasən, Naxçıvan şəhərində Dövlət Bayraqı Meydanı və Muzeyi yaradılıb. Həmin muzeydə dövlət attributları ilə ya-naşı, mühüm tarixi sənədlər də əbədişdirilib. Belə ki, muzeydə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1990-ci il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının ali qanunverici organında qəbul olunan "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət rəmzləri haqqında" Qərarın surəti və həmin tarixi güne aid fotosəkillər nümayiş olunur. Tariixə Naxçıvan ərazisində mövcud olmuş dövlətlərin, eləcə də Naxçıvan xanlığının bərpa olunmuş bayraqları, gerblər və inzibati xəritələri, Naxçıvan xanlığının süvari dəstələrinə verilən bayraqlar, döyüşü libasları, Naxçıvan Muxtar Respublikasının müxtəlif illerdə qəbul olunmuş konstitusiyaları, qədim pul nişanları muzeyin ekspozisiyasında yerləşdirilib.

Bayraq Muzeyi dövlət attributlarının tarixi və onların gələcək nəsillərə çatdırılması baxımından müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Xatirə Muzeyi ilə Bayraq Muzeyini mahiyət etibarile bir-birinə bağlayan detallardan biri də birinin digərini tamamlamasıdır. Tariixən ulu babalarımız Azərbaycanın müstəqilliyi naminə mübarizə aparıblar. Şəhidlər vəriblər, lakin geri çəkilməyiblər. Üçüncü bayraqı öz qanları bahasına da olsa, Vətən gölərində dalğalandırmağa nail olublar. Indi ordusuna güvənən xalqımız müstəqilliyimizin əbədi rəmzi olan üçüncü bayraqımız altında firavan yaşayır, Azərbaycan gəncliyi gələcəyə ümidi baxır.

90-ci illərin ağır, böhranlı günlərində qaldırılmış bu bayraq indi qürurla dalğalanır.

Şəhidlərimizin xatirəsinə yaradılmış muzeydə, Bayraq muzeyi də şəhidlərə yüksək ehtiramın və dövlət attributlarına sevginin təzahürüdür.

Ruhiyə RƏSULOVA,
Naxçıvan Televiziyanın
baş redaktoru

zeyev, Mirəsgər Seyidov, Məhərrəm Seyidov. Onların keçidiyi şərəflə döyüş yolu muzeydə nümayiş etdirilən eksponatlar vasitəsilə təqdim olunur.

20 Yanvar hadisələrindən iki gün əvvəl Sədərəkdə başlayan döyüslər bareda də muzeydə ətraflı məlumat almaq olar. 1990-1993-cü illərdə ermənilər Sədərəyə 14 dəfə hücum edib. Mənfur düşmən Sədərəyə 300-ə yaxın top mər-

nika ilə təchiz edilmiş, möhkəm intizam və yüksək döyüş ruhu ilə seçilən ordumuz müstəqil dövlətimizin ən böyük dayağıdır, xalqımızın təhlükəsizliyini və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü qoruyan qüvvədir.

Düşməndən fərqli olaraq Azərbaycan əsgəri niyə və nəyin uğrunda mübarizə apardığını bilir. O, öz müqəddəs Vətən torpaqları uğrunda savaşır. Haqq da onundur, qəhrəman da odur. Naxçıvanın hə-

Bayraq Meydanıdır. Hər bir Azərbaycan vətəndaşının and yerinə əvvilən müqəddəs məkan. Burada üçüncü bayraqımız dalğalanır, müstəqilliyimizin rəmzi, öz yurdumuza öz hakimliyimizin simvolu. Bu bayraqı dalğalandırmaq üçün minlərlə Vətən övladı öz canından keçib. Bayraqımız ikinçi dəfə müstəqilliyimizi eldə etdiğindən sonra ulu önder Heydər Əliyevin səyi ilə ilk dəfə Naxçıvanda dalğalandırılıb.

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Sıallar:

1. Qədim Azərbaycanda dövlətçilik ənənələri.
2. Orta əsrlər Azərbaycan dövlətləri haqqında.
3. XIX əsrədə Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalı ərefəsində Azərbaycan dövlətçiliyi.
4. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi dönməzdirdir, əbədidir.

Qədim Azərbaycanda dövlətçilik ənənələri

Azərbaycan ərazisində məlum olan ilk dövlət qurumu Arattadır. Aratta ölkəsi Cənubi Azərbaycanda e.e. III minilliyyin birinci yarısında meydana gəlmış ilk dövlət qurumu idi. Onun ərazisi Urmiya gölünün cənub və cənub-şərq sahilini əhatə edirdi.

E.e. I minilliyyin əvvəlində Cənubi Azərbaycan ərazisində Urmiya gölü hövzəsində mərkəzləşmiş dövlətin yaranması üçün şərait yaranır və yeni dövlət Manna adlanır. E.e. VI əsrin əvvəlində Manna dövləti süqutu uğradı.

Bundan sonra Araz çayından şimalda və cənubda yerləşən Azərbaycan torpaqları müstəqil hakimiyyət idarəsini saxlamaqla İran Əhəmənilər sülaləsində asılı olmuşdur.

Makedoniyalı İsgendərin dövründə Urmiya gölü hövzəsində müstəqil padşahlıq Adərbaycan (Atropatena) dövləti idi. Tarixi mənbələrdə Adərbaycan ilə əlaqədar hadisələr e.e. III əsrin sonuna aid qaynaqlarda yad edilir.

Azərbaycanın Araz çayından şimalda yerləşən torpaqları Albbaniya adlandırdı. Albbaniya şimalda Dağıstan, qərbdə Şərqi Gürcüstan, cənub və cənub-qərbədə Adərbaycan ilə həmsərhəd idi. Albbaniyanın paytaxtı əvvəl Qəbələ, sonra isə Bərdə olmuşdur. Albbaniya dövləti VII əsrin sonlarına, Azərbaycan ərəblər tərəfindən işğal edilən qədər öz müstəqilliyini qoruyub saxlaya bilmışdır.

Orta əsrlər Azərbaycan dövlətləri haqqında

Şirvanşahlar dövləti

Bu dövlətin yaradıcısı Heysem ibn Xalid olmuşdur. O, Şirvanın birinci rəsmi məliki Yezid ibn Məzyədin nəvelərindən olduğun sülale Məzyədilər adlanırdı. Məzyədilər hakimiyyətinin ilk dövründə Şirvanşahların sərhədləri cənubda Kür çayı, şimalda Dərbənd və Samur çayı, qərbdə Göyçay və Şəki, şərqdə Xəzər dənizi ilə əhatə edildi. Müxtəlif dövrlərdə Şəki, Beyləqan və Bərdə Şirvanşahlar dövlətinin tabeçiliyinə keçmişdi.

Dövlətin paytaxtı Şamaxı şəhəri idi. Köçəri tayfaların hücumları, qonşu feodal dövlətləri ilə ara müharibələri, sülale üzvləri arasında hakimiyyət üstündə mübarizənin güclənməsi, əhali arasında feodal zülmünə qarşı iştirşaslarının artması nəticəsində XI əsrin 70-80-ci illərində Məzyədilər sülaləsi süquta uğradı.

Sacilər dövləti

IX əsrde xilafətə qarşı mübarizə şəraitində Azərbaycanda

Mövzu: Azərbaycan dövlətçiliyinin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərsə hazırlaşarkən Azərbaycan tarixinə dair tarixi və digər müvafiq ədəbiyyatdan istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə bağlamaq tövsiyə olunur.

meydana gələn feodal dövlətlərindən biri de paytaxtı Ərdəbil şəhəri olan Sacilər dövləti (889-942) idi. Yeni sülalənin banisi xilafət ordularında düşünlərə dəfələrən sınaqdan çıxmış adlı-sənət türk sərkədəsi Əbu Sac Dadid idi. Sacilər sülaləsinin hakimləri içərisində en nüfuzlusun olan Yusufin dövründə Sacilər dövləti istiqlaliyyət qazandı. Azərbaycan torpaqları mərkəzləşdirildi. Yusufin ölümündən sonra hakimiyyət əldən-ələ keçdi. 942-ci ildə Sacilər sülaləsini Salarilər əvəz etdilər.

Salarilər dövləti

Dövlətin yaradıcısı Mərzuban ibn Məhəmməd Gilan vilayetindəki Salarilər tayfasına mənsub olduğundan dövlət Salarilər adlanırdı. Salarilər dövlətinin (942-981) paytaxtı Ərdəbil şəhəri idi.

Şəddadilər dövləti

X əsrin II yarısında Azərbaycanda meydana gələn müstəqil feodal dövlətlərden biri de paytaxtı Gence olan Şəddadilər dövləti idi. Onun ərazisi esasen Kür və Araz çayları arasındaki torpaqları əhatə edirdi. Şəddadilər dövləti şimal tərəfdən Şəki və Kaxetiya carlığı, cənubdan Rəvvadilər dövləti ilə əhəmərəd idi.

Rəvvadilər dövləti

981-ci ildə Əhər (Qaradağ) hakimi Əbülheyər Rəvvadi Salarilər dövlətinin hakimi İbrahimə tabe olmaqdan boyun qaçırdı, onuna mübarizə apararaq qalib geldi və hakimiyyəti ələ aldı. Beləliklə, Rəvvadilər dövləti resmən yarandı. Salarilər dövlətinin elində olan Azərbaycan torpaqları Rəvvadilərin hakimiyyəti altına keçdi. Dövlətin paytaxtı Ərdəbildən Azərbaycanın qədim şəhəri Təbrizə köçürüldü.

Səlcuq sultəni Alp Arslan (1063-1072) Azərbaycana gələrək 1065-ci ildə Təbrizə səlcuq əmini təyin etdi. Bununla da Rəvvadilər dövləti öz müstəqilliyini itirərək, səlcuqların hakimiyyəti altına keçdi.

XI əsrin ortalarında Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Şirvanşahlar, Şəddadilər və Rəvvadilər dövləti arasında sabit siyasi və iqtisadi əlaqələr zəif idi. Əksine, onlar bir-biri ilə çəkışdırıldı.

Belə bir şəraitdə Orta və Yaxın Şərqi Səlcuqlar imperiyası yarandı. Orta Asiya, İran, İraq, Suriya, Misir, Kiçik Asiya, Ön Qafqaz xalqları ilə birlikdə Azərbaycan da Səlcuqların hakimiyyəti altına keçdi. Səlcuqlar dövlətinin banisi oğuz tayfasına mənsub Səlcuq adlı cəsur və cəngavər şəxs idi. Səlcuq bir əsrdən artıq ömür sürmüştə, islam dinini qəbul etdiğindən sonra bu dinin bütün türklər arasında yayılması uğrunda mübarizə aparmışdır.

119 il mövcud olan Səlcuqlar dövləti türkidlər xalqların hərbi-siyasi, sosial-iqtisadi və mənəvi in-

kişafına güclü təsir göstərmişdir. XII əsrin 20-30-cu illərində Səlcuq sultanları arasında həkimiyət uğrunda mübarizə nəticəsində mərkəzi həkimiyət zəiflədi. XII əsrin 30-cu illərində Azərbaycan Atabəylər dövləti yarandı. Bu dövlətin yaradıcısı zəmanəsindən ağıllı diplomati və uzaqgörən dövlət xadimi Şəmsəddin Eldəgiz (1136-1225) Eldəgizlər sülaləsinin banisi idi.

XIII əsrin əvvəllerində Mərkəzi Asiyada güclü hərbi qüdrətə malik Mongol dövlətinin Azərbaycana işğal yürüşləri ərefəsində Azərbaycan ərazisində Atabəylər, Şirvanşahlar, Marağada isə Rəvvadilər nəslindən olan Ağsunqurilər sülaləsi (1108-1227) hakimiyyət sürürdü. XII əsrin sonunda Eldəgizlər sülaləsi daxilində gedən mübarizə dövlətin əsaslarını sarsıdı.

1256-ci ildə mongol şahzadəsi Hülakü xan Azərbaycanı, 1258-ci ildə isə Bağdadı işğal edərək yeni zəbt edilmiş ərazilər hesabına mərkəzi Azərbaycan olmaqla Hülakülər dövləti yaradı. Mongolların hakimiyyəti dövründə Şirvanşahlar dövləti Hü'lük dövlətinə tabe idi.

Yaxın və Orta Şərqi hərbi-siyasi tarixində Qaraqoyunu və Ağqoyunu tayfları Azərbaycan xalqının təşəkkülündə mühüm rol oynamışdır. Bu tayfların əsasən heyvandırılıqla məşğul olurdular. Qaraqoyunu tayfa ittifaqının bayrağında qara qoçun, Ağqoyunu tayfa ittifaqının bayrağında isə ağ qoçun təsviri vardı. Buna görə də həmin tayfların biri Qaraqoyunlular, digeri isə Ağqoyunlular adlanırdı. XIV əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın qərbində yaranan Qaraqoyunu dövləti öz daxili quruluşuna görə möhkəm deyildi.

Ağqoyunlular dövləti

Uzun Həsənin hakimiyyəti dövründə (1453-1478) möhkəmlənmiş və müstəqil siyaset yeritmişdir. Ağqoyunu dövləti özünün en qüdrətli çağlarında Kürdən cənubda olan Azərbaycan vilayətləri, Ərməniyyə, Diyarbekir, Şərqi Gürcüstan, Əreb İraqı, Mazandaran və Xorasan istisna olmaqla İranın qalan vilayətlərini əhatə edirdi.

Səfəvilər dövləti

Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində Səfəvilər dövlətinin özüne-məxsus yeri vardır. Səfəvilər dövlətinin banisi Şah İsmayıll (1501-1524) olmuşdur. Səfəvilər dövlətinin paytaxtı Təbriz şəhəri idi. XVII əsrədə Şərqi Gürcüstan istisna olmaqla Azərbaycan inzibati idarə sistemi Səfəvi imperiyasının bütün şimal-qərb hissəsini əhatə edirdi: əhalinin dördə üç hissəsi, yəni əsasən azərbaycanlılarından ibaret olan indiki Ermenistan - Çuxur-Səd bəylər-bəyliyi də Azərbaycana daxil idi. Azərbaycanda dörd bəylərbəyli-

lik var idi: Təbriz, Çuxur-Səd, Qarabağ və Şirvan.

XIX əsrədə Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalı ərafəsində Azərbaycan dövlətçiliyi

XVIII əsrin ikinci yarısında mərkəzi həkimiyətin zəifləməsindən istifadə edən feodallar arasında gedən müharibələr nəticəsində Azərbaycan ərazisində feodal dövlətləri - xanlıqlar meydana geldi.

Şəki xanlığı 1744-cü ildə Hacı Çələbi Qurban oğlu tərəfindən yaradılmışdır.

Qarabağ xanlığı 1748-ci ildə Pənahəli xan tərəfindən əsası qoyulmuşdur.

Quba xanlığı 1772-ci ildə ya-ranmışdır. Quba xanlığını Hüseynəli xan (1722-1758), sonra isə oğlu Fətəli xan (1758-1789) idarə etmişlər.

Zəngəzur sıra dağlarından Araz vadisində Qaraqoyunu və Ağqoyunu tayfları Azərbaycan xalqının təşəkkülündə mühüm rol oynamışdır. Bu tayfların əsasən heyvandırılıqla məşğul olurdular. Qaraqoyunu tayfa ittifaqının bayrağında isə ağ qoçun təsviri vardı. Buna görə də həmin tayfların biri Qaraqoyunlular, digeri isə Ağqoyunlular adlanırdı. XIV əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın qərbində yaranan Qaraqoyunu dövləti öz daxili quruluşuna görə möhkəm deyildi.

XVIII yüzilliğin sonu-XIX yüzilliğin əvvəllerində Azərbaycanın daxili və xarici siyasi vəziyyəti çox mürəkkəb idi. Əvvəl Şəki, sonra isə Quba xanlıqlarının Azərbaycan torpaqlarını öz ətrafində birləşdirmək, vahid Azərbaycan dövləti yaratmaq cəhdəri baş tutmadı. Buna bir tərəfdən ölkənin sosial-iqtisadi geriliyi, digər tərəfdən isə xarici istilər, İran və Rusyanın bu yerlərə qəsəbkar yürüşləri mane olurdu. Belə bir şəraitdə Azərbaycana göz dikmiş İran, Türkiye və Rusyanın hərbi planlarına qarşı durub iləqələrini əhatə edirdi.

Çar Rusiyası yeni torpaqlar zəbt etməyə, tutduğu yerləri Rusiya sənayesi üçün xammal mənbələrinə, satış bazarlarına çevirməye can atıldı.

1804-1813-cü illərdə I Rusiya-İran və 1826-1828-ci illərdə II Rusiya-İran müharibəsi nəticəsində Azərbaycan rus qoşunları tərəfindən işğal edildi. 10 fevral 1828-ci il Türkmençay müqaviləsinə əsasən Azərbaycanın Araz çayından şimal hissəsi Rusiya imperiyasının ərazisində qatıldı.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi dönməzdirdir, əbədidir

1918-ci il may ayının 28-də öz müstəqilliyini elan edən Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti

cəmi 23 ay yaşadı ve bolşeviklərin Azərbaycana hücumu nəticəsində 1920-ci ilin aprel ayında süqut etdi. Lakin Azərbaycan xalqının öz dövlətini qurmaq, müstəqil olmaq uğrunda mübarizə eşqini söndürmek mümkün olmadı. 1991-ci ildə xalqımız öz sarsılmaz iradəsi və inadkarlığı sayəsində müstəqilliyinə nail oldu. 1991-ci ilin oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpası haqqında" Konstitusiya Aktini qəbul etdi. Azərbaycan yenidən müstəqil oldu.

Ən çətin, məsuliyyətli məqamlarda inadkarlıq mütəssəməsine ərvənlərək Azərbaycanın ruhuna bir nəfəs kimi qayıdan, onu canı-qanı qəder sevərək hifz edən, milli mövcudluğunu yaşatmaq kimi ağır yükün altına çiyinlərini heç nədən çəkinmədən mərdliklə verən ümummilli lider Heydər Əliyev nüfuzlu dövlət xadımı, görkəmli icimai-siyasi xadim və bunlardan da əvvəl - böyük azərbaycanlı olduğunu təsdiqləmişdir. "Hər bir insan üçün milli mənsubiyəti onun qurur mənbəyidir. Həmişə fəxr etmişəm və bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam" deyən Ümummilli Lider azərbaycanlılara xas gözəl nə varsa, onların hamisini öz nurlu simasında bir araya getirmişdir. Daha böyük ölkələrə rəhbərlik etmək imkanında olan Ümummilli Lider Azərbaycan adlı qədim yurdunu az qala qarış-qarış gəzərək rəhbər kimi onun hər bögəsinə silinməz izlər salmış, sağlığında xalq üçün gördüyü nəhəng işlərlə özü-özünü əbədiləşdirmişdir. Ulu Öndərimizin siyasi dühasının məhsulu və yaratdığı şah əsəri müstəqil Azərbaycan Respublikasının hərtərəfli inkişafı barədə strateji konsepsiya sadiqlik nümayiş etdirən, doğma xalqına xidməti həyat amali kimi qəbul edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin məqsədönlü dövlətçilik siyaseti nəticəsində ölkə həyatının bütün sahələrində nəzərə çarpan nəlliyyətlər əldə edilmiş, əhalinin həyat səviyyəsinin durmadan yüksəlməsinə təminat yaradın dayanıqlı iqtisadi tərəqqiye nail olmuşdur. Demokratik dəyərlərin daha da geniş vüsət alması ilə sivil dövlət və vətəndaş cəmiyyəti formalasdırılmış istiqamətd

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyası adyunkturaya qəbul elan edir

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyası Müdafiə nazirinin 14 oktyabr 2015-ci il tarixli qərarına müvafiq olaraq, 2019-cu il üçün fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru programları üzrə adyunkturaya qiyabi və dissertantlıq yolu ilə qəbul elan edir.

Qəbul "73 - Milli təhlükəsizlik və herbi elmlər" elm sahəsinə aid aşağıdakı ixtisaslar üzrə elan olunur:

- Herbi nəzəri elmlər;
- Herbi xüsusi elmlər;
- Herbi təbabət;
- Milli təhlükəsizlik.

Fəlsəfə doktoru programı üzrə adyunkturaya Silahlı Qüvvələrdə həqiqi herbi xidmətə olan, ali təhsilli (ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyesini bitirən, yaxud təhsili ona bərabər tutulan, tibbi təhsildə isə həkim və həkim-mütəxəssis), həmçinin pedaqoji və ya elmi-tədqiqat işində bacarığı olan zabitlər (qulluqçular) qəbul olunur. Mülki ali təhsil mütəxəssislərini bitirən zabitlər, bundan əlavə zabit vəzifələrində iki ildən az olmayıraq xidmət təcrübəsinə malik olmalıdır.

Elmlər doktoru programı üzrə adyunkturaya seçdikləri sahədə elmi və ya elmi-pedaqoji nailiyyəti olan, fundamental tədqiqatları yüksək səviyyədə aparmaq qabiliyyəti və "Fəlsəfə doktoru" (elmlər namizədi) elmi (alimlik) dərəcəsi olan zabitlər (qulluqçular) qəbul edilir.

Adyunkturaya qəbul olmaq üçün rapportlar komanda üzrə 01.05.2019-cu il tarixindək hərbi hissələrin komandirlərinə, hərbi-elmi (elmi-tədqiqat) və hərbi təşkilatların, ali təhsil mütəxəssislərinin rəislərinə verilir.

Raporta əlavə olunur:
- çap olunmuş elmi işlərin siyahısı və ya seçilmiş ixtisas üzrə referat (fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə);

- ali təhsil mütəxəssisəsini bitirmək haqqında diplomun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (xarici ölkələrdə təhsil almış zabitlər (qulluqçular) üçün təhsil haqqında sənədlərin tanınması haqqında şəhadətnamə);

- xidməti (iş yerindən) xasiyyətnamə;

- kadrların şəxsi-qeydiyyat vərəqi;

- tərcüməyi-hal;

- 2 ədəd fotoşəkil (3x4 ölçündə);

- şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti;

- çap olunmuş elmi əsərlərin siyahısı (elmlər doktoru hazırlığı üzrə);

- "Elmlər doktoru" elmi dərəcəsi iddiaçısı üçün fəlsəfə doktoru (elmlər namizədi) diplomunun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (bu diplomu xarici ölkələrdə almış zabitlər (qulluqçular) üçün təkrar attestasiya (nostrifikasiya) diplomu);

- dissertasiyanın açıq planı və bu plana dissertasiyanın aid olduğu sahə üzrə iki hərbi təşkilat, yaxud müvafiq ixtisas üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan iki mütəxəssis-dən alınmış yazılı rəy (elmlər doktoru hazırlığı üzrə).

Hərbi hissə komandirləri, hərbi-elmi (elmi-tədqiqat) və hərbi təşkilatların, ali təhsil mütəxəssisələrinin rəisi rəisi adyunkturaya daxil olmaq istəyənlərin rapportlarını ona əlavə olunan sənədlərlə birləşdə 01 iyun 2019-cu il tarixinədək Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının rəsine göndərməlidirlər.

Adyunkturaya seçim və əlavə qaydaları Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin 14 oktyabr 2015-ci il tarixli qərarına uyğun olaraq həyata keçiriləcək.

Ünvan: Bakı şəhəri, Səfaət Mehdiyev küçəsi 136, "Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi, Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası

Əlaqə telefonu:
(012) 404-18-31;
055 571 15 56;
055 213 96 02.

NATO Qara dənizdə Gürcüstanın Hərbi Dəniz Qüvvələri ilə əməkdaşlıq edəcək

NATO Qara dənizdə Gürcüstanın Hərbi Dəniz Qüvvələri ilə əməkdaşlıq edəcək.

AZƏRTAC xəber verir ki, bu sözleri NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberg Gürcüstan Prezidenti Salome Zurabişvili ilə Brüsseldə keçirdiyi görüşdə söyləyib.

Baş katib deyib: "NATO Gürcüstanın Qara dənizdə başqa dövlətlərin hərbi qüdrətinin artması ilə bağlı narahatlığını başa düşür və bu məsələni bölüşür. Biz Qara dənizdə dəfə əməkdaşlıq edəcəyik". O bildirib ki, NATO-Gürcüstan hərbi dəniz qüvvələri arasında əməkdaşlıq çərçivəsində sahil mühafizə sahəsində birgə təlimlər də nəzərdə tutulub.

Hərbi texnikalar, silahlar

"Tayfun-M" döyüş maşını

Diversiya əleyhinə "Tayfun-M" döyüş maşını raket kompleksləri ni gorumaq, kəşfiyyat aparmaq və düşmənin diversiya-kəşfiyyat bölmələrinə qarşı mübarizə aparmaq üçün nəzərdə tutulub. Maşın BTR-82 döyüş maşının bazasında 2007-ci ildən hazırlanımağa başlanılıb.

Döyüş maşını müxtəlif hava şəraitində, gecə və gündüz vaxtlarında altı metrlik məsafədə yerləşen düşmənin qüvvə və vəsiti ləri aşkar etmək üçün kəşfiyyat vəsiti kompleksi ilə təchiz edilib. Qabarit ölçülerinə görə diversiya əleyhinə maşın özəzi zirehli transportöründən heç de farqlanır. Onun uzunluğu 7.58 m, eni 2.98 m, hündürlüyü 2.44 metrdir. Döyüş çəkisi 14.85 tondur. Maşın 300 at gücündə turbinli KamAZ 740.13-300 dizel mühərrikli ilə təchiz olunub. Belə bir güc qurğusu onun sürətini

şəraitində etraf mühitə nəzarət etməyə və vizual olaraq müxtəlif obyektləri aşkar etməyə imkan verir. Düşmən döyüşçüsü aşkar ediləndə halında pulemyotdan da atəş açıla bilər. Maşının əsas elementlərindən biri də döyüş maşınının qüləsində quraşdırılan antenələr radiolokasiya stansiyasıdır ki, onunla etraf ərazini izləmək mümkündür. Maşın radius hərəkəti "Eletron-ESV" pilotsuz uçuş aparati ilə de təchiz edilib.

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Ermənistən ordusunda kriminal hadisələr

Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən düşmən ordusunun bölmələrində nizamnamə-dənəkənar münasibətlər zəminində baş verən cinayətlərin sayı artıqdır.

Dördüncü motoatıcı alayın 2 hərbi qulluqçu arasında dava baş verib. Nəticədə başından ağır xəsarət alan Rudo adlı əsgəri hərbi hissənin tibb məntəqəsine aparıblar.

Xəsarət alan əsgər şikayət etməməyə razılıq verib. Fakti hüquq-mühafizə orqanlarından gizlədən komandanlıq əsgərin müalicəsinə ele əsər yataqxanasında təşkil etməyə qərar verib.

* * *

Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən düşmən ordusunun bölmələrində nizamnamə-dənəkənar münasibətlərin və təhlükəsizlik qaydalarının pozulması səbəbindən cinayət hadisələrinin baş vermesi artan tempə davam edir.

Onuncu dağatıcı alayının hərbi qulluqçuları arasında baş verən davada Qarnik Karapetyan və təhlükəsizlik qaydalarının pozulması nəticəsində isə Xaçatur Xudoyan gözündə xəsarət alıblar.

Hər iki hərbi qulluqçu hərbi tibb məssisəsinə tezliyə edilib.

Hadisələrlə bağlı cinayət işi açılıb və hərbi polis tərəfindən araşdırma aparılır.

* * *

Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən düşmən ordusunun bölmələrində avtoqəzada ölen və yaralananların sayı artıqdır.

Madagız yaşayış məntəqəsində yerləşdirilən artilleriya divizionunda xidmət edən iki zabit qəzaya uğrayıb. Hərbi polisin polkovnik Yengibaryana məruzəsində deyil ki, zabit idarə etdiyi maşınla sürət həddini aşdıqdan idarə etməni itirib və yaşayış məntəqəsinin gi-rəcəyində yol kənarındaki elektrik direyinə çırılıb. Hadisə nəticəsində hər iki zabit ağır bəden xəsarətləri alıb. Zabitin biri yolda keçinib, digəri isə ağır vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Faktla bağlı cinayət işi açılıb və hərbi polis tərəfindən araşdırma aparılır.

* * *

Ermənistən silahlı qüvvələrində qeyri-döyüş itkilərinin sayı artıqda davam edir.

Ermənilərin iki hərbi qulluqçusu piyada əleyhinə minaya düşərək ağır bəden xəsarətləri alıblar. Hərbçilər təcili hərbi tibb məssisəsinə təxliyə ediliblər.

Faktla bağlı cinayət işi açılıb və araşdırma aparılır.

Qeyd edək ki, Ermənistən KİV-i Tavuş vilayəti Barekamavan kəndinin sakini Arman Miakaelyanın minaya düşərək yaralanması barədə məlumat vermişdir.

* * *

Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən düşmən ordusunun bölmələrinin təminatında mövcud olan problem və çatışmazlıqlar artıq zabitlərin de etirazına səbəb olur. Buna səbəb isə tez-tez əsgərlərin yeməkdən zəhərlənməsi, diğər təminat növlərinin çatışmaması və verilənlərin keyfiyyətinin həddən çox aşağı olmasıdır.

Eyni zamanda kütlevi zəhərlənmə halları və hərbi əmlakın keyfiyyətsizliyi səbəbindən digər hadisələr baş verək bütün məsuliyyətin zabitlərin üzərinə yixilaraq cinayet məsuliyyətinə cəlb edilməsi de hərbçilər arasında böyük nara-zılığa səbəb olur.

Sosial səbəkədə yayılan bir paylaşmada deyilir ki, işğal edilmiş Madagız yaşayış məntəqəsində yerləşdirilən düşmən ordusunun hərbi hissəsində ərzaq xidmətinin rəisi vəzifəsində xidmət edən Samvel Beqleryan ziyanat məclisində yaxın qohumlarına ərzaq çatışmazlığından gileyənlərə tədarük olunan ərzaqın köhnə, xarab, çürük və ekşər hallarda istifadə müddəti bitmiş olduğunu deyib.

Hazırladı:
Isa ELDAROĞLU

İstiqlal əsgəri

Bir körpe dağ qartalıydı,
uçuşları xataliydı.
Dövrə vurub nə gəzirdi? -
zirvədə zirvə gəzirdi.
Sinəm şeir qaynağıdı,
uçuşların oylağıdı.
Uç, havalan sənə baxım,
sənə qurban! Sənə baxım.
Gələn-gedən mənimkidi,
ölən-itən mənimkidi.
Vətən, Vətən mənimkidi.

Mübarizin ruhu safdı,
yazılmamış bir kitabdı,
toxunmamış ipək gəvə,
ömrə yolu - bir səhifə.
Həyatının birən anı, -
o da Nuhun bir tufanı.
Unudulmaz o birən gün,
sənən üçün, mənim üçün.
Arayıb-axtardım onu,
Şumerlərin qəhrəmanı.
Gılqamışa qohum çıxdı,
yerdən təzə toxum çıxdı,
- türk toxum!
qıtə - türkün qıtəsiydi.

Neçə min il bundan qabaq,
yarı insan, yarı Allah!
Qılınc-qalxan gəzdirmiş,
qurbanlıqlar kəsdirərmiş.
Qoruyarmış ədaleti,
yaşadığı məmlekəti.
Bir kəsin xətrinə dəyməz,
Boyun vurur, boyun əyməz.
ağlayanla ağlayarmış,
gülənlə gülərmiş o da,
ər oğlu əriymiş o da,
əsl əsgəriymiş o da.

Mübariz də oxşamışdı,
deyirdilər Gılqamışdı.
Seçiliirdi tay-tuşundan,
yerişindən-duruşundan.
Fərqliyi boy-buxundan da,
azından da, çıxundan da.
Baxıb fəxr eləyidilər,
göz dəyməsin deyidilər.

Qonşuda bir mərdimazar,
erməni kirvə - Bağdasar.
Evlerinə gedib-gələr,
nə oturar, nə əl çəkər,
iti-qurdumisal çəkər,
Sancar ari iynesini,
körükleyər çənəsini:
Amazaspı, lalayani,
ev-eşyi talayani,
Qırğınları töredəni,
o gədəni, bu gədəni, -
kərəqulaq bir paşanı,
Zəngəzuru, Naxçıvanı,
tutub kənd-kənd yandırını...
"Yan"ları yan-yana düzər,
bizimkinə ağız büber.
Nuru paşa deyən kimi,
göyərər kal göyəm kimi.
Türkün türkə köməyini,
desən, tutar ürəyini.
Türkün İslam ordusunu,
pisleyər ömrü üzünü.
Mübarizə bu, dəyərdi,
açıq, gizli inciyərdi.

Ermenilər gəlmeydilər,
Qafqaz əhli deyildilər,
İrandan köçürmüdüllər,
Turandan köçürmüdüllər.
Bəlkə də, qovlamışdilar,
gətirib paylamışdilar:
Naxçıvana,
İrəvana,
bir də bütün Qarabağa,
icimizdə "yaşamağa".
Naxçıvan - bir xanlığıdı,
İrəvan - bir xanlığıdı,
Qarabağ da - ayrı xanlıq.

Döyüşən sətirlər

Qəhrəmana ehtiram

*Onu kəndlərində Mübariz Ağakərim
oğlu kimi tanıydılar... Hərbi xidmətə
başlayanda əsgər Mübariz İbrahimov ki-
mi tanıdlar, sonra gizir Mübariz İbrahi-
mov kimi...*

*2010-cu ilin iyulunda şəhid oldu. Azə-
rbaycan Respublikasının Prezidenti İlham
Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycanın
Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü...*

*Mübariz İbrahimovun şəhidliyi Müba-
rizlik təyini yaratdı.... Bu şəhidlik ölümə ölüm hökmü olan şəhidliyi-
di. Dünyani heyrətləndirən bu şəhidlik ruhun işgala üsyaniydi. Bu şə-
hidlik Xətailik ruhunun, Cavad xanlıq ruhunun zərrəsiydi...*

*Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimov haqqında neçə-ne-
çə əsərlər yazılıb, yazılıcaq da. Hər əsər ehtiramı. Xalq şairi Nəriman
Həsənzadənin "İstiqlal əsgəri" də bu ehtiramin təzahürüdü...*

"Azərbaycan Ordusu"

Adətimiz, ənənəmiz,
ata-baba bünövrəmiz
göz çıxartdı, gözə gəldi,
gələndə mərkəzə gəldi!

"Yersiz gəldi, yerli qaç!" -
erməni - boyunda xaç,
hazırın naziriyydi,
Kiminsə əsiriyydi,
kiminsə xəfiyyəsi!
Burda da "ev yiyesi!"
Dağıl, dağıl, a dünya!
Orda başıdaşsan,
burda ikibaşsan,
yoxsa nağıl, a dünya?!

Çiyələk bitən yerləri,
kəkliklər ötən yerləri,
havası - loğman yerləri,
bulaqlar axan yerləri,
meşələrin ətəyini,
arıların pətəyini,
təzə qalxan biçənəyi,
gülün üstə kəpənəyi,
bizim yaylaq yerimizi,
yay vaxtı - dağ yerimizi,
seçib "qonşuya" verdilər.
sənəyi suya verdilər.
Nikolay şahın işiydi,
bəlkə, Allähin işiydi?
Vətənsizə "Vətən" verdi,
böldü yarıya, tən verdi!
Çar onlara yaxın oldu,
Qafqazdan "arxayın" oldu.

Əvvəl bir az dolandılar,
bizimkiler inandılar.
Dedik ki, insan-ınsəndi:
taxılbiçən, otçalandı,
Çərçivəye ayna salan,
çəkmə tikən, zurna çalan,
rəsm çəken... ta nə deyim,
dediyimi kimə deyim?!
Yer bizimdi, torpaq bizim!
deyir yox, Qarabağ bizim!
Nə deyirəm, yiye çıxır,
bibər yeyib göyə çıxır.
Bizim Azıx mağarası!

İki qədim dağ arası!
O yeri axtaran, tapan,
Yolu açan, daşı çapan,
o alimin özü, adı,
menim yaxşı yadımdadı.
onu danır ermənilər,
əsər yazır, "elmi" əsər?
Bu torpaqda bu gəlmələr,
bir divar da hörmədülər.
Abidəyi - İri divar,
ermənəcə üstə şular.
Guya bize hörmət-izzət,
"Minnədarlıq", "Əbədiyyət",
"Yüz əlli il dostluq"... filan,
uçuruldu o, sonradan.

Ele söküb-süpürdülər,
kərpiclərin sayı qədər
Yaşamadı nə o divar,
nə şüarda yazılanlar.
Xalq mat qaldı,
- Nəyə görə?
Açıdı süfrəyə görə?
Kəsdiyi çörəyə görə?
Verdiyi torpağa görə?
İsti od-oçağa görə?!
Biz onlara ne demişik,
dost bilib, "kirvə" demişik,
Qızları gelinim olub,
bunların nəyi pis olub?!
Orda-burda alımları,
ya da alim kimiləri,
"Gösterdilər" özlərini,
Allah yumdu gözlərini.

Hələ onda Ulu Öndər,
o rəhmətlik o mötəbər,
çox dedi, az eşitdilər,
yolu - tərsinə getdilər.
Səni - özündən oxudu,
astar üzündən oxudu,
Ayaqları hörmət-izzət,
bu da ermənixasiyyət:
çörəyi dizinin üstə,
durmadı sözünün üstə.
Xəyanətə əl atıldı,
süfrəyə çengəl atıldı.

Dillərini sürdüdər,
üstümüzə yeridilər.
Xeyir dedik, şər yeridi,
buynuzlu divlər yeridi.
Böhtan, xəyanət yeridi.
sərhəddən sərhəd yeridi.
Bizi, gəlmə ermənilər,
"Qaçqın", "Köckün" elədilər.
Külək vurdur, ləpələndik,
qəbir-qəbir səpeləndik.
biz olən, iten axtardıq,
Vətəndə Vətən axtardıq.
Mübariz onda qaynadı,
göydə şimşəklər oynadı.
Yerdə tufanlar başladı,
dəhşətli anlar başlıdı.

Mübariz ad istəmirdi,
Silah-sursat istəmirdi,
Səngər-filan istəmirdi,
Ölüm, ya qan istəmirdi.
Bu şöhrəti,
bu hörməti, gözləmirdi.
heykəl, gəmi, küçə, dastan,
Gözləmirdi o, heç zaman.

Orta məktəb illəriydi,
dərslərindən irəliydi.
Rəssam olmaq istəyirdi,
çəkdiyini gizləndirdi.
Şəcində lent, üzündə nur,
Sinifdə bir qız oxuyur.
Çekdiyi də o qızıydı,
qız da bir Ay parçasıydı.

Mübariz getdi cəbhəyə,
Getdi hünər göstərməyə.
O qız qaldı, qələm qaldı,
O qızdan gizli qəm qaldı, -
İlk görüşün əmanəti!
Tanrı, pozma bu ülfəti.
Qarşıda - düşmən güləssi,
arkada - doğma ölkəsi.
Ortada - Hərbi andur,
silahlı əsgər və qurur!
Ölüm - həyat üz-üzəydi,
Ölüm də bir möcüzəydi,
həyat da bir möcüzəydi.
onu tale səsleyirdi.
Onu səngər gözləyirdi

Altdan-üstən qıflandı,
yerlər-göyər ufuldandı.
Ləngi! - dedi bu səfərə,
böyüdüyü təpə-dərə.
Suyundan içdiyi bulaq,
yürəyi asılan budaq.
Öz içindən gələn bir səs,
dedi: yabanma, get, tələs!
Necə şəhid məzarından,
səsler gəldi, get, qəhrəman.
Gılqamış uzaqdan gəldi,
dedi artıq zaman gəldi.
Əsirlikdə çürüyənlər,
çəlik tapıb yeriyənlər.
ona "Xilaskar" dedilər.
Get! - açıq-aşkar dedilər.
Bir səs də gəldi, rəsmi səs,
aydin səma, isti nefəs.
Ümid dolu, qurur dolu,
Haqdan gələn bir haqq yolu.
- İgid dönmez! - dedi o səs.
- Bizimkidi o torpaqlar,
azad olsun gərək onlar.
Gərək erməni əsgəri,
tərk eləsin bu səngəri.
Əger ölmək istəmirsə,
təslim olsun gərək bize.
Vətəni varsa, rədd olsun!
O səs deyirdi mərd olsun.
Gördü Ali Baş Komandan,
özü gəlir arxasından.
Yanındadı, səngərdədi,
səngərdəki - Sərkərdədi!
Görməmişdi heç yaşından,
Tənidi bir baxışından.
Çiyindəki paqonundan,
bayraq boydakı boyundan.

Bir şəklini saldı yada,
dəftərinin arasında.
Xəlvət, kəsib bir qəzetdən,
saxlayırdı evdə ikən.
Tez farağat görkəm aldı,
bir güc aldı, bir kam aldı.
Bir də gəldi səsi haqdan:
- Cənab Ali Baş Komandan!
Mən hazırlam!
Minnətdaram!
- Mübarizsən, təniyram.
Burda size inanıram!
Arxanızda dayanıram...
Mən də size minnətdaram!
Bu, bəsiydi əsgər üçün,
hünər üçün, zəfər üçün.
ya qəhrəman olmaq üçün,
təzədən doğulmaq üçün.

Atəş açdı o, düzüne,
tülkü, çaqqal sürüsüne.
Torpaq yeyən, daş gəmirən,
cilddən çıxıb, cildə girən
Buqələmun dəstəsinə.
dünya oyandi səsinə.
Göründü Yer kürəsindən,
tanıdlar kölgəsindən.
Möcüzələr söylədilər,
tarixdə - tarixi hünər!
Yazılmamış yeni əsər.
Mübarizin zəfəriydi,
o, istiqlal əsgəriydi.
Vaxt dayandı hörmət üçün,
qəhrəmanı görmək üçün.

Bir heykəl qalxdı meydanda,
bir məşəl yandı tufanda.
Bir bayraq qalxdı əllerde,
bir şuar gəzdi dillərdə.
Üfűq yandı, səhər güldü,
beşikdə körpələr güldü.
Göydə ağa-ağ gəyərçinlər,
uçuşurdu səhər-səhər.
Mübarizin o ruhuymuş,
bütün gecə yuxulmuş.
sərhəd boyu ər oğlu, ər
dolaşırı səngər-səngər
Şəhidlərin varisiydi,
amma gəlib öz adından, -
Sizə raport verəsiydi
Cənab Ali Baş Komandan!

Baş redaktor

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Rəşid HÜSEYNOV

Qəzeti hesabi

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzeti həfədə iki dəfə (III-VI günlər) neşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələnərək "Hərbi nəşriyyat" in mətbəsindən hazırlanır.
Diapositivlərdən çap olunur. Əlyazmalar ray verilir,
teqdim edilən yəzərlər müəlliflər qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361

Sifariş № 52
Nüsxə 3950